

INFORMASJON OM REGELVERKET FOR OFFENTLIG TJENESTEPENSJON

Stortinget har vedtatt endringer i regelverket for offentlig tjenstepensjon.

Hva betyr endringene for deg som er født i 1963 eller seinere?

GABLER

INNHold

Ny pensjonsordning fra 1. januar 2020	3
Alderspensjon i folketrygden	3
Påslagsordningen	4
Hvis du har særaldersgrense	4
Ny avtalefestet pensjon (AFP)	5
Betinget tjenestepensjon	5
For årskullene 1963-1970: Overgangstillegg	6
For årskullene 1963-1967: 2011-tillegg	7
Uførepensjon og etterlattepensjon	7

Ny pensjonsordning fra 1. januar 2020

Partene i offentlig sektor avtalte 3. mars 2018 en omlegging av den offentlige tjenstepensjonsordningen. Avtalen ble fulgt opp av et lovvedtak i Stortinget i juni 2019. Omleggingen gjelder for årskullene fra og med 1963, og trådte i kraft 1. januar 2020.

Omleggingen innebærer at den offentlige tjenstepensjonsordningen blir bedre tilpasset folketrygden og ny avtalefestet pensjon (AFP) i privat sektor. Det skal lønne seg å jobbe lenger, og den offentlige tjenstepensjonsordningen skal legge til rette for at det også blir lettere å bytte jobb mellom offentlig og privat sektor.

Du vil få opptjening etter nye regler fra 1. januar 2020, forutsatt at du er aktiv arbeidstager hos en arbeidsgiver med offentlig tjenstepensjonsordning på dette tidspunktet. Du vil også få opptjening etter nye regler fra 1. januar 2020 hvis du mottar uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning, og du ble ufør mens du var aktivt medlem i ordningen.

Du beholder opptjeningen fra den gamle ordningen, som blir kalt bruttoordningen. Pensjonen fra den nye ordningen som ble innført med virkning fra 1. januar 2020 beregnes uavhengig av folketrygden, og blir kalt påslagsordningen. Hvis du har pensjonsopptjening både før og etter at ny ordning trådte i kraft, vil din fremtidige alderspensjon bli beregnet både etter reglene for bruttoordningen og etter reglene for påslagsordningen.

Alderspensjon i folketrygden

Pensjonsreformen innebærer at din alderspensjon fra folketrygden (NAV) kan tas ut fleksibelt mellom 62 og 75 år. Pensjonen skal levealdersjusteres, slik at årlig pensjon blir høyere jo senere du tar den ut.

Alderspensjonen i folketrygden beregnes på grunnlag av en pensjonsbeholdning. Du vil hvert år få tilført 18,1 prosent av inntekten din opp til 7,1 G (G står for folketrygdens grunnbeløp og er i dag 99 858 kroner) til denne pensjonsbeholdningen. Den opptjente pensjonsbeholdningen reguleres opp med grunnbeløpet i folketrygden med virkning fra 1. mai hvert år.

Ved uttak av alderspensjon fra folketrygden skal pensjonen din levealdersjusteres. Levealdersjusteringen gjennomføres ved at den opptjente pensjonsbeholdningen din deles på et delingstall. Det er NAV som fastsetter delingstallene. Det er ett delingstall for hver mulig uttaksmåned mellom 62 og 75 år.

Den nye påslagsordningen i offentlig tjenstepensjon som ble innført fra 1. januar 2020 er bygget opp etter samme prinsipper som alderspensjonen i folketrygden, men med andre opptjeningssatser.

Opptjening til alderspensjon fra 1. januar 2020 (påslagsordningen)

Fra 1. januar 2020 tjenes det opp alderspensjon ved at 5,7 prosent av lønnen opptil 12 G tilføres en pensjonsbeholdning for tjenstepensjonen. Denne beholdningen kalles påslagsbeholdningen. Opptjeningssatsen på 5,7 prosent gjelder inntil 7,1 G (i dag kr 708 992). Hvis du mottar uførepensjon, beregnes opptjening til påslagsbeholdningen ut fra inntekten du hadde før du ble ufør.

For lønn mellom 7,1 G og 12 G (i dag kr 1 198 296) tjener du opp pensjon etter en sats på 23,8 prosent. Det er en høyere sats for lønn over 7,1 G fordi folketrygden ikke gir opptjening utover 7,1 G.

Du tjener opp pensjon så lenge du er medlem i ordningen, men maksimalt til 75 år. Opptjent påslagsbeholdning reguleres opp med folketrygdens grunnbeløp med virkning fra 1. mai hvert år.

Påslagsbeholdningen omregnes til en årlig pensjon ved at den deles på folketrygdens delingstall.

Pensjon fra påslagsordningen kan tas ut når som helst mellom 62 og 75 år og kan fritt kombineres med inntekt, også inntekt i offentlig sektor. Uttaksgraden kan endres en gang i året, men kan når som helst økes til 100 prosent. Pensjonen kan også stanses når som helst etter at den er tatt ut.

For at du skal kunne ta ut pensjon fra påslagsordningen gradert, kreves det at årlig pensjon ikke blir lavere enn 30 prosent av folketrygdens grunnbeløp. Hvis du også mottar uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen, kan samlet uttaksgrad på uførepensjonen og pensjon fra påslagsordningen ikke overstige 100 prosent.

Hvis du slutter i medlemspliktig stilling før du er 62 år og har over ett års samlet tjenestetid i offentlig tjenstepensjonsordning, får du en oppsatt rett til pensjon fra påslagsordningen. En oppsatt rett innebærer at du kan ha rett på en fremtidig pensjonsutbetaling når du fyller aldersvilkåret for uttak av pensjon.

Hvis du har særaldersgrense

Det er ikke vedtatt endelige regler for opptjening til påslagsordningen for personer med særaldersgrense. Du har særaldersgrense hvis aldersgrensen for stillingen din er lavere enn 70 år. Inntil videre er gjeldende regler videreført.

Dette betyr at du kan ta ut alderspensjon fra tjenstepensjonsordningen etter gjeldende regler før 67 år, forutsatt at du er aktivt medlem når du ønsker å ta ut pensjon. Du må fratre eller trappe ned stillingen for å ta ut pensjon etter disse reglene. Vi gjør oppmerksom på at regelverket for medlemmer med særaldersgrense kan bli endret senere. Du vil få mer informasjon om dette etter at nye regler eventuelt er vedtatt.

Ny avtalefestet pensjon (AFP)

I pensjonsavtalen av 3. mars 2018 ble det avtalt en ny AFP-ordning i offentlig sektor. Det fremgår av avtalen at AFP skal være en livsvarig pensjon som kommer i tillegg til tjenestepensjon og pensjon fra folketrygden. Den nye AFP-ordningen i offentlig sektor er bygget opp etter samme prinsipper som AFP-ordningen i privat sektor. Dermed risikerer du ikke å tape AFP-rettigheter hvis du bytter jobb mellom offentlig og privat sektor.

Partene i privat sektor skal forhandle om AFP-ordningen neste år. Dersom disse forhandlingene medfører at AFP i privat sektor blir endret, vil dette også kunne få følger for AFP-ordningen i offentlig sektor. Det er derfor foreløpig ikke vedtatt endelige regler for den nye offentlige AFP-ordningen. Når reglene er vedtatt vil du finne oppdatert informasjon om det her på denne siden.

Betinget tjenestepensjon

Hvis du ikke kan få AFP, kan du isteden få betinget tjenestepensjon. Dette gjelder blant annet dersom du slutter i jobb før du er 62 år.

Betinget tjenestepensjon beregnes etter lignende prinsipper som alderspensjon fra påslagsordningen, og ble innført fra 1. januar 2020. Det tjenes opp en såkalt betingetbeholdning ut fra en sats på 3 prosent av lønn inntil 7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp. Du tjener også opp betingetbeholdning hvis du mottar uførepensjon fra tjenestepensjonsordningen, og du ble ufør mens du var aktivt medlem i ordningen. Opptjening til betingetbeholdningen beregnes da ut fra inntekten du hadde før du ble ufør. Det tjenes ikke opp betingetbeholdning for lønn over 7,1 G. Opptjeningen stanser når du fyller 62 år. Opptjent betingetbeholdning reguleres opp med folketrygdens grunnbeløp med virkning fra 1. mai hvert år.

Betinget tjenestepensjon kan tas ut tidligst fra 62 år. Pensjonen beregnes ved at den opptjente betingetbeholdningen deles på folketrygdens delingstall. Det gis ikke betinget tjenestepensjon hvis du er berettiget til offentlig eller privat AFP. Hvis du tar ut betinget tjenestepensjon etter 70 år, beregnes pensjonen som om den er tatt ut fra 70 år. Betinget tjenestepensjon kan ikke tas ut gradert eller stanses etter uttak.

Det kreves ett års samlet tjenestetid for at du skal få en oppsatt rett til betinget tjenestepensjon.

For årskullene 1963-1970: Overgangstillegg

Hvis du er født i et av årene 1963-1970 kan du ha rett til overgangstillegg. Dette tillegget gis dersom du slutter helt i offentlig stilling mellom 62 og 67 år. Det kreves minst 15 års samlet tjenestetid i offentlige tjenstepensjonsordninger for rett til overgangstillegg. Fullt overgangstillegg utgjør 0,15 ganger folketrygdens grunnbeløp (i dag kr 14 979).

Overgangstillegget reduseres hvis du har mindre enn 40 års samlet tjenestetid, og det reduseres også hvis du har lavere gjennomsnittlig stillingsandel enn 100 prosent. Tillegget trappes ned med 12,5 prosentpoeng for hvert årskull.

Overgangstillegget blir ikke redusert for arbeidsinntekt fra stilling som ikke er medlemspliktig i offentlig tjenstepensjonsordning (for eksempel fra privat sektor). Tillegget kan ikke tas ut gradert, og hvis du begynner i offentlig stilling igjen etter å ha tatt ut overgangstillegg, skal tillegget stanses.

Du får en oppsatt rett fra bruttoordningen

Hvis du pr. 31. desember 2019 er aktiv arbeidstager hos en arbeidsgiver med offentlig tjenstepensjonsordning, fortsetter du å tjene opp pensjonsrettigheter fra 1.1.2020. Det samme gjelder dersom du mottar uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen pr. 31. desember 2019, og du ble ufør mens du var aktivt medlem i ordningen.

Den nye pensjonsopptjeningen vil skje i den nye påslagspensjonsordningen, og etter reglene som gjelder fra 1. januar 2020. Du meldes ut av den gamle ordningen (bruttoordningen) 31. desember 2019. Du får da en oppsatt rett fra denne ordningen. Den oppsatte rettigheten tar med all opptjening du har før 2020.

Bruttoordningen går ut på at samlet pensjon fra folketrygden og tjenstepensjonsordningen skal utgjøre 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er lønnen pr. 31. desember 2019, eventuelt lønnen du hadde da du sluttet i jobb hvis du har fratrådt stillingen før 31. desember 2019.

Denne lønnen er deretter justert for gjennomsnittlig deltid du har hatt i løpet av de årene du har vært medlem av bruttoordningen. Pensjonsnivået på 66 prosent er før levealdersjustering og samordning, og gjelder når du har full opptjening i bruttoordningen. Hvis du ikke har full opptjening i bruttoordningen, blir pensjonen lavere. Det kreves minst 3 års samlet tjenestetid i bruttoordningen og påslagsordningen for at du skal ha rett til en oppsatt pensjon fra bruttoordningen.

Pensjonen du har opptjent i bruttoordningen kan tas ut mellom 62 og 75 år og kan fritt kombineres med inntekt, også inntekt i offentlig sektor. For å kunne ta ut oppsatt pensjon fra bruttoordningen, må du også ta ut alderspensjon i folketrygden.

Oppsatt pensjon fra bruttoordningen kan ikke tas ut gradert eller stanses.

Det gis barnetillegg til oppsatt pensjon fra bruttoordningen hvis du forsørger barn under 18 år. Barnetillegget kommer likevel ikke til utbetaling før 65 år, selv om du tar ut oppsatt pensjon fra bruttoordningen før 65 år.

Nye regler for levealdersjustering av pensjon fra bruttoordningen

Tjenstepensjonen din fra bruttoordningen skal levealdersjusteres. Levealdersjusteringen gjøres med et såkalt justeringstall. Justeringstallet utgjør folketrygdens delingstall på uttakstidspunktet delt på 13,42.

Nye regler for samordning av pensjon fra bruttoordningen

Alderspensjon fra folketrygden trekkes fra for å komme frem til netto oppsatt pensjon fra bruttoordningen. Beregningen av dette fradraget kalles for samordning. Alderspensjonen fra folketrygden utbetales alltid fullt ut. Det er tjenstepensjonen som gjør fradrag.

Det gjøres ikke fradrag for hele folketrygden. I tillegg gis det et tillegg etter samordning. Dette kalles samordningsfordeler.

Det er to slike samordningsfordeler i den oppsatte pensjonen fra bruttoordningen:

- 2 prosent av pensjonsbeholdningen i folketrygden holdes utenom samordningen
- Det gis et tillegg på 2,5 G etter samordning, som deles på folketrygdens delingstall. Dette tillegget medfører at du er sikret å få utbetalt pensjon etter samordning.

Dersom du tar ut oppsatt pensjon fra bruttoordningen før 67 år, gjøres det en såkalt foreløpig samordning. Ved 67 år kontrolleres det om den foreløpige samordningen før 67 år har bygget på riktige forutsetninger. Hvis det er samordnet for lite før 67 år (dvs. at fradraget har vært for lavt), skal dette kreves inn som et engangsbeløp. Hvis det er samordnet for mye før 67 år (dvs. at fradraget har vært for høyt), skal dette etterbetales som et engangsbeløp.

2011-tillegg – for årskullene 1963-1967

Dersom du er født i et av årene 1963-1967 og har opptjening i en offentlig tjenestepensjonsordning før 2011, har du krav på et 2011-tillegg til den oppsatte pensjonen fra bruttoordningen. Du må ha minst 30 års opptjening før 2011 for å få fullt 2011-tillegg. Har du mindre enn 30 års tjenestetid før 2011, blir 2011-tillegget redusert.

Fullt 2011-tillegg utgjør 1,5 prosent av pensjonsgrunnlaget for den oppsatte pensjonen fra bruttoordningen. Tillegget trappes ned med 20 prosentpoeng for hvert årskull. 1963-kullet får dermed 100 prosent av tillegget, 1964-kullet får 80 prosent, 1965-kullet får 60 prosent, 1966-kullet får 40 prosent og 1967-kullet får 20 prosent av tillegget.

2011-tillegg må tas ut samtidig med den oppsatte pensjonen fra bruttoordningen og kan fritt kombineres med inntekt, også inntekt i offentlig sektor. 2011-tillegget kan i likhet med den oppsatte pensjonen fra

bruttoordningen ikke tas ut gradert eller stanses. 2011-tillegget skal justeres for uttaksalder, slik at tillegget blir høyere jo senere det tas ut. Denne justeringen foretas ved at 2011-tillegget ved uttak skal multipliseres med folketrygdens delingstall ved 67 år og deretter divideres med folketrygdens delingstall på det tidspunktet tillegget tas ut.

Uførepensjon og etterlattepensjon

Medlemskap i pensjonskassen gir også rett til uførepensjon og etterlattepensjon (ektefelle- og barnpensjon) dersom vilkårene for disse ytelsene er oppfylt. Regelverket for uførepensjon og etterlattepensjon er ikke endret.

Hvem skal utbetale pensjonen?

Pensjonskasser med offentlig tjenestepensjon er normalt med i Overføringsavtalen. Denne avtalen sier at den siste offentlige tjenestepensjonsordningen du har vært medlem av skal utbetale samlet pensjon for all opptjening du har hatt i slike ordninger.

Hva får jeg i pensjon?

For å kunne gi deg oversikt over hva du kan forvente å få i pensjon, jobber vi med å utvikle en kalkulator der du selv kan estimere din fremtidige pensjon. Vi har dessverre ikke anledning til å foreta individuelle beregninger på nåværende tidspunkt.

GABLER